
FOLKETINGET

Europaudvalget, Det Udenrigspolitiske Nævn og Udenrigsudvalget

EU- konsulenten

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer

Dato: 4. september 2015

Status på forhandlinger om en transatlantisk frihandelsaftale III

Sammenfatning

Sommeren 2015 har budt på en forhandlingsrunde og parlamentariske behandlinger af frihandelsaftalen på begge sider af Atlanten. Denne note gør status.

Indledning

Aldrig har en handelsaftale været genstand for så megen debat. Debatten om en investerings- og frihandelsaftale mellem EU og USA (TTIP) er stor og mængden af information overvældende. Hovedelementer, principper, proces, rollefordeling, interesser og dilemmaer i TTIP-forhandlingerne er behandlet i to tidligere EU noter.¹ Denne note vil se på, hvad der er sket over sommeren på tre fronter:

- 1) i Europa-Parlamentet
- 2) i det amerikanske Senat
- 3) i den seneste forhandlingsrunde.

¹ Se EU note 20 (15. april 2015) : <http://www.eu.dk/samling/20141/almde/EUU/eu-note/20/index.htm> og EU Note 10 (14. februar 2014): <http://www.eu.dk/samling/20131/almde/EUU/eu-note/10/index.htm>

1) Europa-Parlamentet har vedtaget sin betænkning

TTIP-forhandlingerne har været grundigt drøftet i Europa-Parlamentet. Hele 14 udvalg har behandlet sagen, og betænkningen har cirkuleret frem og tilbage mellem udvalgene og plenaren. Nogle grupper har været internt splittet, ikke mindst den socialdemokratiske.

Det er etableringen af en investor-stat-konfliktløsning (ISDS), der har været årsagen til de intense drøftelser. Det er en tvistbilæggelsesmekanisme med voldgiftsinstitutioner, hvor investorer kan sagsøge myndigheder og kræve erstatning for at indføre lovgivning, der truer deres investeringer.

Efter en stor debat den 7. juli og afstemning den 8. juli foreligger der nu en henstilling fra Parlamentet til Kommissionen. Den lægger op til at lave et nyt system til løsning af tvister mellem investorer og stater, hvor:

- dommere er offentligt udpegede, professionelle og uafhængige
- der er mulighed for at appellere afgørelser.²

Disse tanker har handelskommissær Cecilia Malmström også luftet som reaktion på Kommissionens offentlige høring, der afslørede meget udbredt skepsis blandt organisationer og befolkning i forhold til ISDS. Da Europa-Parlamentet skal godkende den endelige handelsaftale, er Malmström nødt til at være lydør over for parlamentets henstilling.

Der er imidlertid fortsat et stort mindretal i Parlamentet, der mener, at en ISDS-mekanisme slet ikke er nødvendig i aftalen, da de nationale retssystemer i EU og USA kan løse tvisterne. Henstillingen til Kommissionen blev vedtaget med 436 stemmer for, 241 imod, mens 32 undlod at stemme.

2) Senatet i USA har givet Obama udvidede beføjelser til at forhandle

Trods interne uenigheder blandt Demokraterne godkendte det amerikanske Senat den 24. juni 2015 en *Trade Promotion Authority Bill*, som giver præsidenten udvidede beføjelser til at forhandle og indgå handelsaftaler med 11 Stillehavslande (TTP-aftalen) og med EU (TTIP-aftalen). I USA er der primært fokus på den første.³

² Betænkning med Europa-Parlamentets henstillinger til Europa-Kommissionen om forhandlingerne om det transatlantisk handels- og investeringspartnerskab (TTIP) (2014/2228(INI))

³ Agence Europe, 25. juni 2015

Blandt beføjelserne er en mulighed for at få aftalerne godkendt i en *fast track* procedure, så Kongressen skal godkende eller afvise aftalerne uden at få mulighed for at stille ændringsforslag.

Fra amerikansk side ses en tvistbilæggelsesmekanisme som en klar målsætning med henblik på at give dem amerikanske offentlighed sikkerhed for, at amerikanske myndigheder kan holde deres partnere op på forpligtelser i aftalen og har midlerne til at håndhæve disse forpligtelser og standarder.⁴ De amerikanske prioriteter i forhandlingerne om TTIP, område for område kan findes her: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/transatlantic-trade-and-investment-partnership-t-tip/t-tip>

3) Seneste forhandlingsrunde

Den 10. forhandlingsrunde fandt sted i Bruxelles den 13.-17. juli. Her blev der drøftet en lang række emner inden for de tre områder⁵:

Markedsadgang: Der blev drøftet oprindelsesregler og tekstforslag vedrørende adgang for landbrugsprodukter og varer. På tjenesteydelser lagde EU sit første tekstforslag frem. Afgifter og offentlige udbud var ikke på dagsordenen i denne runde.

Reguleringsmæssigt samarbejde: Alle emner inden for dette felt blev diskuteret, inklusiv de ni sektorer (farmaceutiske produkter, biler, kemiske stoffer, tekstiler, kosmetik, elektroniske, mekaniske produkter, medicinsk udstyr, informationsteknologi og pesticider). Der blev gjort tekniske fremskridt, men der er ifølge Kommissionens rapport fra denne runde lang vej endnu.

Regler: Der var konstruktive drøftelser om konkurrence, statsejede virksomheder, statsstøtte og små og mellemstore virksomheder. Bæredygtig udvikling, investeringer og investeringsbeskyttelse (ISDS) var ikke oppe og vende denne gang. Fra EU's side annoncerede man, at der vil komme et tekstforslag på bæredygtig udvikling i september.

Med venlig hilsen

Lotte Rickers Olesen (3330)

⁴ Se: <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2014/March/US-Objectives-US-Benefits-In-the-TTIP-a-Detailed-View>

⁵ Report of the tenth round of negotiations for the transatlantic trade and investment partnership. 29. juli 2015